

Ett magasin från Lannebo Fonder

Nº 1/2016

Lannebo

direkt

» SID 3

Hållbarhetsprofilen
underlättar fond-
jämförelser

» SID 6

Svenska småbolag
- en framgångssaga!

» SID 10

Företagsbesök
- del av analysarbetet

» SID 14

Sänk riskerna
med långsiktigt
månadssparande

» SID 13

FORTSATT STJÄRNREGN

**”ÅRETS STJÄRNFÖRVALTARBOLAG 2015”
& ”ÅRETS STJÄRNFÖRVALTARE 2015”**

CLAES MURANDER, KATEGORI NY TEKNIK-FONDER
CHARLOTTA FAXÉN OCH PETER LAGERLÖF, KATEGORI BLANDFONDER

OBS! Lannebo direkt innehåller information om värdepappersfonder och specialfonder. De pengar du investerar i fonder kan både öka och minska i värde. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Fondsparande ska främst ses på lång sikt. Vi rekommenderar dig att ta del av fondernas informationsbroschyrer och faktablad som finns på hemsidan eller kan rekvideras från vår kundtjänst. Notera också att olika fonder har olika risknivåer.

**LANNEBO
FONDER**

2015 blev det fjärde året i rad med mycket goda avkastningstal på Stockholmsbörsen. SIXPRX (inklusive utdelningar) steg med 10 procent. För de mindre bolagen var utvecklingen ännu starkare – CSRSE (inklusive utdelningar) steg med hela 30 procent. Den svenska aktiemarknaden gick väsentligt bättre än världsinde, MSCI World Net TR, som steg med 6 procent uttryckt i SEK.

I denna miljö har alla våra aktie- och räntefonder utvecklats bra, eller till och med mycket bra. Alla fonder uppvisade positiva avkastningstal med undantag av Lannebo Likviditetsfond. Att i tider med negativ styrrenta skapa en positiv avkastning i en kort räntefond med låg risk är svårt, trots att vi under året sänkte förvaltningsavgiften med 33 procent. Fondens resultat (-0,1 procent) var dock bra jämfört med andra liknande fonder.

Lannebo Småbolag uppnådde bäst avkastning med 31 procent, tätt följd av Lannebo Vision med 30 procent. Den aktiefond som uppvisade lägst avkastning var Lannebo Utdelningsfond, som steg med 11 procent, även detta ett resultat som överträffade index och som med råge överträffade snittet för jämförbara fonder. Nämnas bör även Lannebo Mixfond, som steg med 15 procent, ett mycket bra resultat för en blandfond.

Frågan är om inte 2015 var vårt bästa år någonsin sett till bredden av goda resultat. Claes Murander, som förvaltar Lannebo Vision, utsågs av Dagens industri och Morningstar till "Årets Stjärnförvaltare 2015" i kategorin teknikfonder, medan Charlotta Faxén och Peter Lagerlöf fick samma utmärkelse i kategorin blandfonder. Lars Bergkvist och Martin Wallin, som förvaltar Lannebo Sverige Plus, och Johan Ståhl som förvaltar Lannebo Småbolag, hamnade på bronsplats i sina respektive kategorier. Lannebo Fonder utsågs dessutom till "Årets Stjärnförvaltarbolag 2015" – det ser jag som ett kvitto på ett mycket lyckat år.

Ännu viktigare är förstås vilka resultat vi skapar på lång sikt. Fram till och med bolagets femtonårsjubileum den 4 augusti 2015 hade Lannebo Småbolag gett en avkastning på fantastiska 730 procent sedan

start, medan motsvarande siffra för Lannebo Sverige var 301 procent. Det innebär 254 respektive 101 procentenheter mer än motsvarande index. Det känns bra att konstatera detta samtidigt som värdet av aktiv förvaltning kontra indexförvaltning debatteras intensivt. Resultaten vi uppnått visar med kraft att äkta aktiv förvaltning skapar mervärden över tid.

Avkastningstalen för 2015 överträffade mina förväntningar. Den globala BNP-tillväxten var varken särskilt bra eller särskilt dålig, utan i nivå med genomsnittet för de senaste tjugo åren. Utvecklingen under 2016 torde bli likartad. Kronan är fortsatt svag, vilket leder till en god konkurrenskraft för svensk exportindustri. Den svenska ekonomin utvecklas mycket starkt. Värderingen på börsen är något över det historiska snittet, men kan försvaras av det låga ränteläget. Den räntemiljö vi lever i är dock helt unik. Även om inflationstrycket är lågt har jag svårt att se att vi långsiktigt ska behöva betala 0,3 procent för nöjet att låna ut pengar till staten under tre månader, vilket var fallet vid årsskiftet. Att tillgångspriser stiger i denna miljö är inget som förvånar men frågan är hur länge det kommer att bestå – och vad som kan få det att förändras.

SAMMANTAGET ANSER JAG fortsatt att en viss försiktighet därför är på sin plats. Vår främsta uppgift som förvaltare är att oförtrutet leta efter nya investeringsobjekt samtidigt som vi utvärderar de investeringar vi har. Detta innebär att vi letar efter bolag med en förmåga att växa och som kan försvara sin värdering. Vi gör detta utan att snekla på index och med stort fokus på att identifiera vilka risker vi tar.

Det samlade kapitalet i våra fonder uppgick vid årsskiftet till 57 miljarder kronor vilket var ett nytt rekord. Vi är oerhört tacksamma för att så många privatpersoner, organisationer och institutioner av olika slag visar oss det förtroende som det innebär att få vara en del av er kapitalförvaltning – och ni kan vara helt säkra på att vi har lika högt ställda ambitioner för de kommande femton åren som de femton gångna. ■

OBS! Samtliga avkastningssiffror redovisade utan hänsyn till inflation.

**LANNEBO
FONDER**

VD

GÖRAN ESPELUND

VICE VD & ADMINISTRATIV CHEF

MARTIN ÖQVIST

MARKNAD

DANIEL SUNDQVIST

EMELIE WALLIN, MANNE BERGH

SENIOR ADVISORS

PER AXELSON, PETER RÖNSTRÖM

FÖRVALTARE

LARS BERGKVIST, CHARLOTTA FAXÉN,
MATS GUSTAFSSON, KARIN HARALDSSON,
JOHAN LANNEBO, PETER LAGERLÖF,
CLAES MURANDER, ROBIN PETERSSON
(FÖRETAGSANALYTIKER), KATARINA PONSBACH,
JOHAN STÅHL, MARTIN WALLIN

ANSVARFULLA INVESTERINGAR

MARIA NORDQVIST

ADMINISTRATION

ANN-CHARLOTT BERGMAN
NICOLE ESPELUND

BACK OFFICE

EIJA MUTKALA LINDGREN
JOHANNA BJENNE, JOSEFINE EKEDAHL,
LINA NILSSON, DANIEL NORSTRÖM

RISKHANTERING

FREDRIK SILFVER
SANDRA SVEDMAN

REGELEFTERLEVNAD

SEBASTIAN ÅBERG

KUNDTJÄNST

MARIT BOSTRÖM
INGER FRISK, ANNICA JOHANSSON

IT

PER JOHNSON, ERIC NYHOLM

ADDRESS:

LANNEBO FONDER
BOX 7854, 103 99 STOCKHOLM
BESÖKSADRESS: KUNGSÅGATAN 5

ORGANISATIONSNUMMER: 556584-7042

TELEFON: 08-5622 5200

FAX: 08-5622 5252

E-POST: INFO@LANNEBOFONDER.SE

E-POST PERSONLIGEN:

FORNAMN.EFTERNAMN@LANNEBOFONDER.SE

HEMSIDA: WWW.LANNEBOFONDER.SE

Lannebo Direkt
1/2016

PROJEKTLEDARE: DANIEL SUNDQVIST,
LANNEBO FONDER

PRODUKTION:

MOROT KOMMUNIKATION & DESIGN AB
WWW.MOROT.SE, TEL 0500-445230

TEXTER: PER BERNER

GRAFISK FORM: ANDRÉAS SPANGENBERG

FOTO: MICHAEL ENGSTRÖM (PORTRÄTT),
ISTOCKPHOTO, MOSTPHOTOS

TRYCK: STIBO GRAPHIC, JANUARI 2016

Ny branschstandard ska underlätta jämförelser:

”HÅLLBARHETSPROFILEN”

Intresset för hållbarhet är större än någonsin - men begreppet kan betyda många olika saker. Maria Nordqvist, ansvarig för ansvarsfulla investeringar på Lannebo Fonder, hjälper oss att reda ut det hela.

- SOM INVESTERARE kan man arbeta med hållbarhet på många olika sätt. Man kan ha som huvudinriktning att välja de bolag som arbetar bäst med hållbarhetsaspekterna. En annan väg är att exkludera bolag utifrån vissa kriterier. Vanligen handlar det då om branscher som till exempel vapen, tobak, alkohol, spel eller pornografi. En tredje strategi är att påverka bolagen genom dialog - det är det effektivaste sättet enligt våra erfarenheter, berättar Maria.

Standardiserad redogörelse i kompakt format

Eftersom hållbarhet har blivit ett så brett begrepp har fondbranschen enats om en standardiserad mall för hur fondernas arbete med frågan beskrivs, allt för att göra det enklare att jämföra fonder med varandra. Mallen kallas *Hållbarhetsprofilen*.

- De stora fondbolagens och bankernas hållbarhetsredovisningar är ofta på tiotals sidor och upplagda på olika sätt. Det blir både tungt att läsa och svårt att jämföra för konsumenten. Hållbarhetsprofilen ryms på en A4-sida och är likadant upplagd för samtliga fonder, med samma rubriker i samma följd. Det blir mycket mer överskådligt och användbart som urvalsverktyg, menar Maria.

Självdeklaration

Hållbarhetsprofilen, som är en slags självdeklaration, beskriver hur fonden arbetar med att välja in, välja bort och påverka bolag utifrån hållbarhetsaspekter, inklusive hur arbetet med att

Maria Nordqvist, ansvarig för ansvarsfulla investeringar på Lannebo Fonder.

säkerställa att man lever upp till löftena går till.

- Namnet är kanske en aning missvisande, då man kan tro att en fond med en Hållbarhetsprofil också har en inriktning mot hållbarhet. Men profilen beskriver

bara hur fonden arbetar, inte att den uppfyller vissa bestämda kriterier. Man kan alltså tänka sig att en Hållbarhetsprofil beskriver att förvaltarna *inte* tar någon hänsyn till hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen, så det gäller

att bilda sig en egen uppfattning, förtydligar Maria.

Koldioxidmätningar nästa trend

Trenden har på senare år gått mot att arbeta mer med påverkan istället för exkluderingar, vilket gläder Maria. Nu görs också försök att redovisa fonders koldioxidavtryck, vilket inte låter sig göras så enkelt:

- Mätningarna innehåller svåra avvägningar och bygger än så länge i hög grad på uppskattningar, eftersom det saknas detaljerad och standardiserad redovisning på området. Även där det finns siffror kan de bli väldigt missvisande. Exempelvis får ett bolag som själv tillverkar en produkt ett högre koldioxidavtryck än ett bolag som monterar en likvärdig produkt av halvfabrikat som tillverkats av underleverantörer.

Redskap i utveckling

Som ett test har Lannebo Sverige Plus genomgått en koldioxidmätning och hamnade då 26 procent under index.

- Det är glädjande siffror, men det finns mycket kvar att göra innan vi har ett rättvisande och användbart mått. Genom Fondbolagens förening arbetar vi med utveckling inom detta område. Även om Hållbarhetsprofilen som den ser ut idag inte är komplett är den ändå ett viktigt första steg för att underlätta de engagerade spararnas val - och branschen arbetar vidare med att förbättra den steg för steg, säger Maria Nordqvist till sist. ■

»DET SAKNAS
EGENTLIGA
ALTERNATIV
TILL AKTIE-
PLACERINGAR«

TUFF START PÅ SPÄNNANDE ÅR!

2015 blev ett börsår med stora svängningar och
2016 har minst sagt börjat skakigt – vi ber *Peter Lagerlöf*
om en analys och en blick framåt mot resten av året!

- Hur skulle du vilja summera börsåret 2015?

- Det blev ett hyggligt börsår, särskilt för småbolagsaktier, och som helhet var det ganska likt 2014. Den amerikanska ekonomin har gått som väntat, läget har förbättrats lite i Europa medan Kina bromsar in. Min gissning i somras om en börsuppgång på strax under tio procent för året visade sig stämma ganska bra, även om de flesta av våra egna fonder utvecklats betydligt bättre än så.

Det som driver upp kurserna är främst de låga räntorna - det saknas helt enkelt alternativ till aktier just nu. Signalerna i övrigt drar åt många olika håll. Oron för Grekland har stillats för stunden och låga energipriser har stimulerat konsumtionen världen över. Samtidigt finns frågetecken kring Kinas fortsatta tillväxt i takt med att deras ekonomi går från investeringar till konsumtion i allt högre utsträckning.

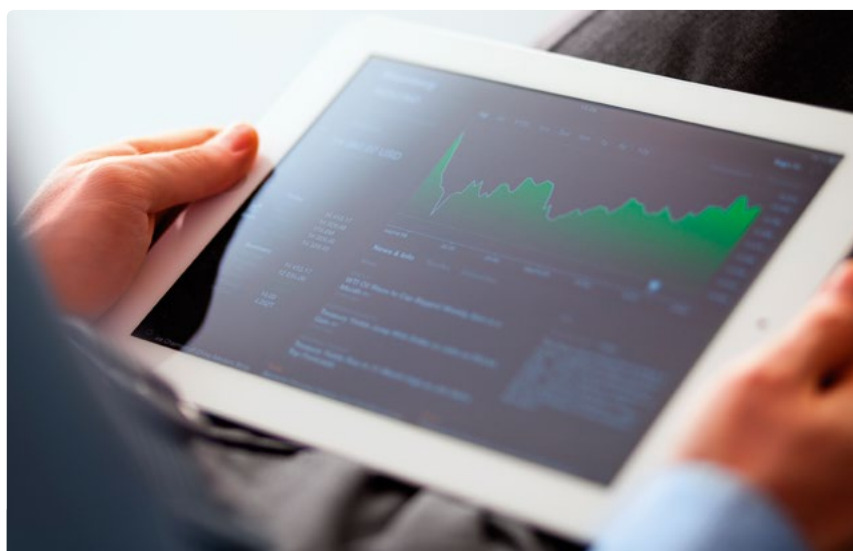
- Flyktningkrisen borde väl också påverka utvecklingen framöver?

- Ja, men det är svårt att veta säkert hur. Man kan se det på två sätt. Konjunkturmässigt kan det bli en positiv effekt. Ökade offentliga utgifter höjer BNP och man kan se det som att Europa får ett stort tillskott av yngre arbetskraft, vilket behövs med en åldrande befolkning. Samtidigt står vi inför en tuff strukturell utmaning. Misslyckas integrationen kan det leda till stora belastningar på samhällsekonomin, inte minst hos oss i Sverige som tagit emot så många flyktningar. Men på kort sikt är det främst en politisk fråga som inte bör få så stor inverkan på börsen.

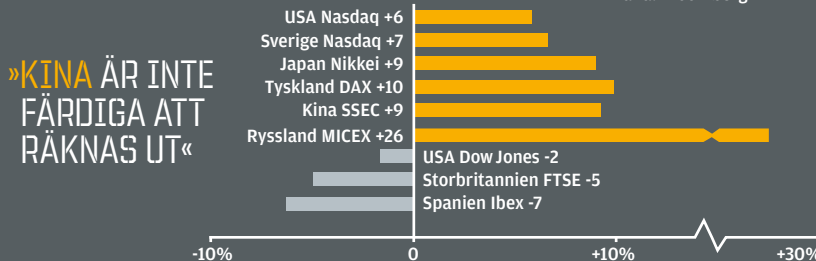
- Vad får det för konsekvenser för det europeiska samarbetet - det verkar ju knaka lite i fogarna nu?

- Trenden inom EU de senaste decennierna har varit i federal riktning med allt större integration mellan länderna. Men flyktningfrågan har gjort att vi har kommit till ett vägskäl där många länder nu säger stopp. Det kan förstärka tendenserna till splittring och någon form av delning av unionen i öst/västlig riktning kan inte uteslutas.

Britternas folkomröstning om EU-medlemskapet under 2016 blir avgörande på många sätt. Vi vet att motståndet mot flyktninginvandring är stort och att nejsidan har vunnit mark den senaste tiden. Men det är nästan omöjligt att förutspå utgången. De eventuella eftergifter och undantag som premiärminister David Cameron till slut lyckas förhandla fram kommer att få mycket stor betydelse, så vi har ett spännande år framför oss!

Världens börser 2015 (2014-12-30 - 2015-12-30 i lokal valuta exkl utdelningar) Källa: Bloomberg

- Kanske spännande på fler sätt?

- Jo, inte minst när det handlar om det låga oljepriset. Fortsätter det att som nu ligga kring 30-dollarstrecket kan det på sikt leda till konkurser för stora energibolag i flera länder, vilket kan få negativa effekter på finansmarknaderna. Risken för upptrappad terrorverksamhet kan heller inte ignoreras.

- Det var många problem och utmaningar, men är det bara nattsvart?

- Inte alls. Får vi istället ett mer lagom lågt oljepris, säg mellan 50 och 60 dollar, bör det räcka för att hålla branschen vid liv, samtidigt som energipriser på den nivån är positiva för den ekonomiska utvecklingen över hela världen. Jag tror inte heller att Kina är färdiga att räknas ut. De har gott om resurser för fortsatta stimulanser och fortsätter att investera stort i enorma infrastrukturprojekt som ger förutsättningar för ökad handel. Det finns till exempel planer på nya motorvägar över den euro-asiatiska kontinenten för att föra Europa och Kina närmare varandra. De har också börjat ta krafttag mot sina enorma miljöproblem. Mycket av detta gynnar inno-

vativa och konkurrenskraftiga svenska bolag som har en stor del av sin verksamhet i Kina.

- Får det nya klimatavtalet några inverkaner på världsekonomin?

- Det är svårt att ha en tydlig uppfattning om det ännu, men vi märker att medvetenheten om de här frågorna ökar snabbt bland bolagen. Att vara klimatsmart har gått från att vara ett nödvändigt ont till att bli en viktig konkurrensfördel, som både kan bidra till starkare marknadspositioner och sänkta kostnader, till exempel genom effektivare logistiklösningar. Vi svenskar är en nation av ingenjörer, som brukar kunna dra nytta av den här sortens utmaningar!

- Vågar du dig på en prognos för börsåret 2016?

- Jag har svårt att se några räntehöjningar från Europeiska Centralbanken eller vår egen Riksbank under året. Lågräntemiljön lär kvarstå, och med den avsaknaden av egentliga alternativ till aktieplaceringar. Allt sammantaget ger det anledning att vara försiktigt positiv. Men räkna inte med något fantastiskt börsår. ■

Om vi tittar bakåt på utvecklingen för **LANNEBO SMÅBOLAG** ända sedan fonden startade år 2000 kan vi anta att de sparare som varit med från början är nöjda överlag. Av 2263 fonder tillgängliga för svenska sparare på Morningstars rankinglistor hamnar fonden på femte plats mätt över 15 års historik*, långt före de närmaste konkurrenterna i småbolagskategorin. Vi ber *Johan Ståhl* och *Peter Rönström* analysera resultaten!

SVENSKA SMÅBOLAG

– en framgångssaga!

VID ÅRSSKIFTET hade Lannebo Småbolag ökat i värde med 754 procent på femton år, medan närmaste konkurrerande småbolagsfond ökat med 428 procent. Under samma period gick Stockholmsbörsen (SIXPRX) upp med 216 procent och småbolagsindex (CSRSE) med 566 procent.

– Vad beror framgångarna på?

– Det finns tre huvudanledningar. För det första har de svenska småbolagen omvärderats rejält av marknaden under de senaste decennierna. I slutet av nittioalet låg deras snittvärderingar runt tjugo procent under storbolagens och det fanns väldigt få småbolagsfonder. Likviditeten i aktierna var låg och det hämmade handeln. Men vi sneglade på den amerikanska marknaden, som hade upptäckt småbolagens möjligheter. Ett litet, ungt bolag växer ju av naturen snabbare än ett stort och moget, berättar Peter Rönström som var med om att starta Lannebo Fonder efter några framgångsrika år som småbolagsförvaltare redan på nittioalet.

– Numera värderas därför också småbolagen högre och likviditeten är inget problem längre. Sedan kommer vi in på den andra anledningen till framgångarna – de svenska småbolagen har helt enkelt haft en god resultatutveckling under de här åren och vuxit bättre än börssnittet. Den tredje komponenten är hur vi väljer de rätta bolagen, de som har en bra potential och samtidigt är attraktivt värderade, säger Johan Ståhl som förvaltar Lannebo Småbolag sedan 2007.

– Hur har så många svenska småbolag lyckats växa så snabbt?

– Sverige är ett litet land, som i alla tider varit beroende av utrikeshandel. Småbolag i större länder, med mer lukrativa hemmamarknader, kan hålla sig på hemmaplan och ändå växa. De svenska småbolagen tänker internationellt redan från början, menar Peter.

– Dagens snabbväxande mindre bolag tar

Johan Ståhl, förvaltare och Peter Rönström, senior advisor på Lannebo Fonder.

»DE SVENSKA SMÅBOLAGEN
TÄNKER INTERNATIONELLT
REDAN FRÅN BÖRJAN«

efter tidigare exportsuccéer, de räds inte en global marknad. Det är en viktig orsak till att det på senare år har tillkommit en mängd nya, snabbväxande bolag som Axis, Unibet, NetEnt och många fler. Att Sverige ligger i framkant i många branscher har flera orsaker, som exempelvis goda språkkunskaper, hög internetmognad och tidiga satsningar på bredbandsutbyggnad. Vikten av att en internationellt ledande aktör som Ericsson haft sin bas i landet bör heller inte underskattas, fortsätter Johan.

– Allt det här har gjort den svenska börsen ganska unik, med en betydligt större andel bolag med internationell verksamhet än de flesta andra länders börser. Att de lyckas så bra beror också på bra bolagsstyrning och tydlig redovisning, vilket ger en stabil bas att växa från, kompletterar Peter.

– Många av de väletablerade småbolagen är ju inte särskilt små längre. Hur länge räknas ett bolag egentligen som "litet"?

– Visst, många av dem har vuxit oerhört mycket. Till exempel Hexagon, Getinge, Industrade och inte minst NIBE, som tiofaldigt sin omsättning till nära 10 miljarder på kort tid. När vi investerar i ett bolag får marknadsvärdet på bolaget inte vara högre än en procent av det totala börsvärdet på Stockholmsbörsen. Vid årsskiftet innebar det en gräns på 57,7 miljarder kronor, vilket väl knappast är särskilt litet i gemene mans ögon. Fondbestämmelserna ger oss dock möjlighet att behålla aktierna även långt efter att värdegränsen passerats. Men man får inte bli sentimental, när ett bolag blir riktigt stort planar det mesta vanligen ut och då gäller det att hämta hem vinsterna och investera i nya tillväxtbolag, fortsätter Peter Rönström och Johan Ståhl instämmer:

– Tiden är kraftfull och det brukar löna sig att hitta de bästa bolagen och hålla fast vid dem. Risker är att bli "kär" i sitt innehav och inte hoppa av i tid, men det gäller också att se igenom tillfälliga problem och hålla ut där vi ser en långsiktig potential. En nackdel med att gå ur ett bolag man känner väldigt väl efter många år är att man tappar en del kunskap – men det ger samtidigt tillfälle att ta in nya impulser.

– Är det svårare att hitta "pärlorna" nu?

– För tjugo år sedan var småbolagen illa genomlysta. Många hade knappt fått ett enda besök från företrädare för vår bransch. Därför var många bolag också undervärderade och

Några av 1990-talets småbolag:

GETINGE

ASSA ABLOY

MEDA

HEXAGON

RATOS

ELEKTA

»ETT LITET, UNGT BOLAG
VÄXER SNABBARE ÄN
ETT STORT OCH MOGET«

det gick att göra riktigt bra investeringar. I takt med att marknaden har upptäckt småbolagen har det tveklöst blivit svårare att hitta rimligt värderade bolag med hög kvalitet. Det finns fortfarande fynd att göra, till exempel inom branscher som medicinteknik, spel och IT, menar Peter Rönström.

– Att strunta i index och istället fokusera på bolagens kvaliteter i kombination med en noggrann analys av värderingarna ger ett försteg. Det finns flera bra bolag med värderingar som är omöjliga att räkna hem idag, men genom att hålla en ständig koll är vi beredda när läget ser annorlunda ut, fortsätter Johan Ståhl.

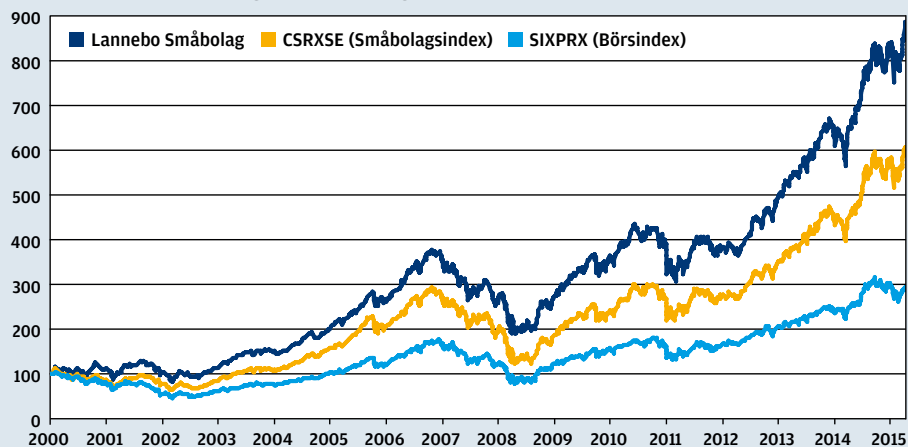
– Småbolagens framtid – hur ser den ut?

– Vi får nog räkna med att det blir lite tuffare framöver för de riktigt små bolagen att växa sig stora. Här verkar globaliseringen emot dem. Numera går utvecklingen så fort att det krävs resurser för en internationell lansering nästan redan från start, både när det gäller kompetens och kapital. Men det finns de som lyckas. Se på det framgångsrika medicinteknikbolaget RaySearch, som har nästan hela sin tillväxt utomlands, exemplifierar Johan och Peter fyller i:

– Det gäller att kunna se runt flera hörn för att ana vilka av dagens 500-miljonersbolag som kan komma att omsätta 50 miljarder i framtiden. Man får lyssna och lära och inse att det inte är alla framgångskoncept som kan överföras rakt av till andra länder. Men det kan också inträffa att gamla trötta bolag blir

framgångsrika igen med hjälp av ny teknik. Vi måste också komma ihåg att framgången drivs av både kultur och människor. Så länge bolagen befinner sig på entreprenörsnivån är individernas egenskaper avgörande – och det kommer att finnas entreprenörer med bra idéer och det rätta drivet även framöver. ■

Kursutveckling Småbolag från 2000-08-04 (Index 100) till 2015-12-30

Smarta uttag med Flex

Med **Lannebo Flex** kan du få automatiska utbetalningar varje månad från dina vanliga Lannebofonder, precis som en pensionsförsäkring. Många ser sitt vanliga fondsparande just som en pensionsförsäkring. Därför har vi skapat denna möjlighet. Du kan ändra dig när du vill och vi sköter all rapportering till Skatteverket, så du behöver inte fundera över deklARATIONEN – allt kommer förtryckt på blanketten. På lannebofonder.se kan du läsa mer och ladda hem anmälningsblanketter!

Fortsatt sänkt förvaltningsavgift i Lannebo Likviditetsfond

För att vår **Likviditetsfond** ska vara en attraktiv produkt både vad gäller avkastning och villkor sänkte vi förvaltningsavgiften från 0,3 till 0,2 procent i maj 2015, som en anpassning till det extrema ränteläget. När Riksbanken höjer styrräntan kan avgiften komma att justeras tillbaka.

Stämmor och valberedningar 2015

LANNEBO FONDER MEDVERKADE UNDER 2015 VID BOLAGSSTÄMMOR I FÖLJANDE BOLAG:

Addnode, Addtech, Beijer Alma, Beijer Electronics, Beijer Ref, Betsson, Billerud Korsnäs, BTS Group, Bufab, Castellum, Christian Berner Tech Trade, Cloetta, Concentric, D Carnegie & Co, DGC ONE, Duni, Eitel, Exel Composites, Fagerhult, Gränges, Hemfosa, HiQ International, HMS Networks, Holmen, Huhtamäki, IAR, IFS, Industrade, Intrum Justitia, Kabe, Kambi, KappAhl, Knowit, Lagercrantz, Lindab, Munksjö, Nederman, Net Ent, Net Insight, New Wave, NIBE, NKT, Nobia, OEM International, PKC Group, Proact, RaySearch, Recipharm, Rejlers, Sweco, Swedol, Thule, Tomra Systems, Transmode, Trelleborg, Unibet, VBG, Wihlborgs, XXL och ÅF.

LANNEBO FONDER MEDVERKADE UNDER 2015 I VALBEREDNINGAR I FÖLJANDE BOLAG:

Addtech, Beijer Alma, Beijer Electronics, Beijer Ref, BTS Group, Bufab, Christian Berner Tech Trade, Cloetta, Concentric, DGC ONE, Fagerhult, Gränges, IFS, Industrade, Intrum Justitia, Kabe, Kambi, KappAhl, Knowit, Lagercrantz, Lindab, Nederman, Net Insight, New Wave, Proact, Recipharm, Rejlers, Swedol, Thule, Transmode, Trelleborg, Unibet och VBG.

Minusränta, flyktingkris, skenande bostadspriser och högtryck på börsen. Hur hänger det ihop? Vi frågar *Anders Lannebo*, Lannebo Fonders styrelseordförande.

ETT ONORMALT TILLSTÅND

– Anders Lannebo, du har ju hunnit uppleva ett antal konjunkturcykler och krislägen genom åren. Hur ser du på dagens situation med negativ styrränta?

–Våra fonder har utvecklats oerhört bra i det rådande klimatet. Det är förstas glädjande, men det råder ett konstlat läge, tycker jag. Syftet med den negativa styrräntan har varit att få fart på investeringar, konsumtion och sysselsättning, vilket i och för sig är vällovligt. Problemet är att teorierna inte har fungerat i praktiken. Den privata konsumtionen har utvecklats hyggligt i Sverige, till och med bra. Men investeringarna har inte tagit fart. Den största effekten har vi sett på tillgångspriserna. Värdet på aktier och bostäder har stigit mycket kraftigt, vilket har skapat ökande klyftor i samhället. Här i Sverige kan vi dock glädjas åt att det utbredda fondsparandet har medfört att fler medborgare än i de flesta länder kunnat ta del av värdetillväxten de senaste åren.

– Så Riksbankens insatser får inget överbetyg av dig?

– De har svajat hit och dit, både i handling och mål, och jag har fortfarande svårt att se nyttan med att försöka elda på inflationen. Att kalla stigande priser för goda nyheter känns fel när man varit med om långa tider med hög inflation och alla de problem det för med sig. Vi borde istället vara glada åt sjunkande råvarupriser, det gynnar såväl de svenska konsumenterna som en stor majoritet av företagen. Men jag är ett barn av en annan tid. Jag minns 70- och 80-talens våldsamma inflation. Det är inget att stå efter!

– Finns det anledning att känna oro?

– Situationen är lite obehaglig på lång sikt. Man frågar sig varför investeringarna i den reala ekonomin uteblir trots all stimulans, men ingen verkar ha några bra svar. Samtidigt har de uppskrivade värderingarna höjt den allmänna risknivån. De budgetmässiga bekymmer som flyktingkrisen medför är ytterligare ett orsmoment. Hur regeringen lyckas hantera detta kommer så småningom att få återverkningar för omvärldens förtroende för den svenska kronan. Det är ett gigantiskt penningpolitiskt experiment som vi bevittnar just nu. Det är inget normalt tillstånd – men en normalisering kommer förr eller senare.

– Ser du tecken på en förestående börsnedgång?

– Det råder ingen tvekan om att den extrema penningpolitiken inte kan fortsätta hur länge som helst, men ingen vet när det vänder. En omsvängning på marknaden handlar ofta om oväntade effekter av oväntade händelser – men man kan inte basera sitt handlande på att helgardera sig för allt. Hittills har ändå pessimisterna haft fel och jag tror dessutom mer på gradvisa förändringar. Det är mycket sällan som allt händer över en enda dag, även om det kan se ut så i backspeglarna.

– Vad gör ni på Lannebo Fonder för att minska riskerna?

– Vi följer givetvis utvecklingen oerhört noga och är beredda på ändrade förutsättningar. Det blir också viktigare än någonsin att fokusera på kvalitet och aldrig lockas av att tumma på långsiktigheten som är en grundbult i vår placeringstrategi. ■

»DET ÄR ETT GIGANTISKT PENNINGPOLITISKT EXPERIMENT VI BEVITTNAR JUST NU«

»JAG MINNS 70- OCH 80-TALENS
VÅLDSAMMA INFLATION – OCH
DET ÄR INGET ATT STÅ EFTER!«

Ständig närkontakt med bolagen – det är en viktig ingrediens i analysarbetet för Lannebo Fonders förvaltare. Vi ber *Martin Wallin* berätta om hur han och kollegorna gör värdefulla nedslag i verkligheten både utomlands och på betydligt närmare håll.

NYCKEL TILL FRAMGÅNGSRIK FÖRVALTNING:

INBLICK I VERKLIGHETEN

– Vad ger det egentligen att göra besök ute hos börsbolagen – reglerna för hur de får sprida information är ju väldigt strikta?

– Alla besök är givetvis styrda så att ingen aktör ska få privilegierad information, och det finns alltid representanter för bolagens Investor Relations-avdelningar som rådfrågas innan kontroversiella frågor besvaras, visst är det så. Men företagsbesöken är ändå en viktig del i arbetet att lära känna bolagens verksamheter. De allra flesta besök ger nya intryck på något sätt – intryck som ingen årsredovisning eller välregisserad kapitalmarknadsdag kan ge.

– De flesta besök ger intryck som ingen årsredovisning eller kapitalmarknadsdag kan ge, menar Martin Wallin.

Ibland får man dessutom kunskap och indirekt information som kan bli värdefull i ett helt annat sammanhang.

Investeringsbeslut består av pusselläggande, där varje liten informationsbit bidrar till lösningen. Besöken ger en fördjupad förståelse och ju mer vi vet, desto bekvämare blir vi med investeringsbesluten. Det tror jag är en viktig anledning till att vår aktiva förvaltningsmodell fungerar så bra som den gör.

– Men det handlar inte bara om att skaffa information?

– Nej, mycket handlar också om att bygga förtroendefulla relationer, att tydligt demonstrera att vi som ägare är genuint intresserade av bolagens utveckling. Vi tar till exempel upp hållbarhetsfrågor och jag upplever att det är en uppmärksamhet som uppskattas av de bolag vi investerar i. Vi ses inte som förhållningsledare som ställer bolagen till svars, det är snarare så att vårt intresse hjälper dem att fokusera på det som är viktigt.

– Ni nöjer er inte heller med att besöka huvudkontoren i citykvarteren?

– I de flesta fall gäller det att komma ut i verksamheterna, i den reala ekonomin, var de än är belägna. Det innebär förstås också att vi åker utanför Sveriges gränser ganska ofta. Vi delar upp bevakningsområdena mellan oss och själv brukar jag varje år göra en längre Asienresa för att få en klarare bild över de svenska bolagens utsikter på tillväxtmarknaderna där. Nästa vecka blir det tåg till Gävle, men vart man än åker får man anledning att reflektera och revidera sina uppfattningar. En egen synvinkel ger helt enkelt en mer nyanserad bild av både hot och möjligheter.

– Har du något bra exempel på ett givande besök?

– Jag kom nyss hem från Frankfurt och ett besök hos SEB för att lära mer om deras potential på den tuffa tyska marknaden, där det finns över tvåtusen banker. Många inbrytnings-

försök har misslyckats, men SEB har hittat en nisch. Det var mycket intressant att få träffa den lokala ledningen för banken. Dessutom träffade vi representanter från Commerzbank, den breda banken för de medelstora företagen. Det gav fördjupade kunskaper om hela den tyska bankmarknaden – och i slutändan bättre möjligheter att bedöma utsikterna för SEB:s tyska verksamhet.

– Inblicken i olika länders företagskulturer måste också vara värdefull?

– Absolut! Att göra affärer i Indien – eller för den delen Finland eller Frankrike – är inte alls som att göra affärer i Sverige, det inser man snart. Men man upptäcker likheter också och ser vilka affärsmodeller som går att repetera, som till exempel IKEA och H&M vars koncept fungerar nästan överallt. Andra affärsmodeller kan vara betydligt svårare att flytta över till nya marknader med framgång.

Handelsbanken har till exempel lyckats bra i Storbritannien med ett koncept som sannolikt inte skulle ha fungerat i Tyskland. Genom att utnyttja ett uttalat missnöje med befintliga aktörer har de lyckats etablera omkring tvåhundra kontor. När de såg att förhållandena i Nederländerna var liknande gjorde de en lyckad inbrytning även där. Just nu har vi inte Handelsbanken i våra portföljer av värderings-skäl, men vi följer bolagens utveckling även efter att vi sålt ett innehav. Det gäller att hålla kunskaperna kontinuerligt levande, eftersom det ger kortare startsträcker när kursen åter motiverar en placering.

– Hur skulle du vilja sammanfatta betydelsen av att besöka bolagen?

– Vill man skapa sig en rättvisande bild måste man ut och se verkligheten med egna ögon.

Utlandsbesöken är viktiga för att få en helikoptersyn och koll på de globala trenderna, det är sådant som är svårt att läsa sig till – men även de lokala besöken är viktiga, eftersom de bidrar till en bättre känsla för hela affären. ■

– Ett besök hos SEB i Frankfurt gav fördjupade kunskaper om hela den tyska bankmarknaden – och i slutändan bättre möjligheter att bedöma utsikterna för SEB:s tyska verksamhet, berättar Martin Wallin.

»MYCKET HANDLAR OCKSÅ OM ATT BYGGA FÖRTROENDEFULLA RELATIONER, ATT TYDLIGT DEMONSTRERA ATT VI SOM ÄGARE ÄR GENUINT INTRESSERADE AV BOLAGENS UTVECKLING«

Tufft läge för räntefonder?

– Karin Haraldsson, hur känns det att vara räntefondförvaltare när styrrentan ligger under minusstrecket?

– Det är ett tufft läge, ingen tvekan om det. Men det går bra jämfört med konkurrerande fonder och det är vi nöjda med.

Den negativa räntan har störst inverkan på vår korta räntefond, Lannebo Likviditetsfond, men eftersom den främst används som "parkering" mellan investeringar verkar de flesta kunder ändå gilla läget. Vi har dessutom tillfälligt

sänkt förvaltningsavgiften för att ytterligare stärka fondens konkurrenskraft.

– Hur ser det ut i företagsobligationsfonderna?

– För Lannebo Corporate Bond och High Yield Allocation kommer avkastningen i större utsträckning ur placeringarnas kreditrisk, så där är räntan inte så avgörande. De har i stort sett utvecklats enligt plan, förutom en sättning i augusti–september på grund av skakigheter i världsekonomin. Sedan har vi oljeprisutveckling

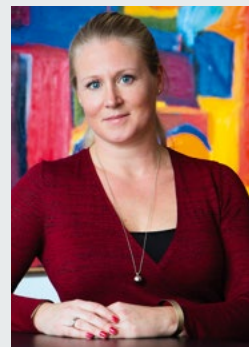
en som påverkar den norska marknaden och där finns inte mycket att sätta emot.

– Ser du någon uppgång i ränteläget?

– Inte den närmaste tiden, men jag tror på en brantare räntekurva framöver. Den negativa styrräntan är svårhanterlig för alla och inflationsmåtten som den grundas på känns ohållbara. Boendekostnaderna har ju till exempel blivit mycket högre. Låga räntor hjälper inte när priserna på hus och bostadsrätter

rusar och gör det svårt att över huvud taget få in en fot på bostadsmarknaden. Samtidigt går ju konjunkturen bra, så varför skulle vi behöva spå på prisökningarna?

Det svårjobbade läget lär dock kvarstå en tid, men det är en bra miljö för företagsobligationer. Bolagen går bra, så förutsättningarna för våra fonder bör vara goda. Dessutom är intresset för att emittera stort, både bland nya och gamla emittenter. Slutsatsen får bli att vi har ett spännande år framför oss.

Karin Haraldsson förvaltar Lannebo Fonders tre räntefonder tillsammans med Katarina Ponsbach.

Rådgivning kommer *alltid* att

Sörman & Partners i Täby är ett rådgivningsföretag med fokus på företagsmarknaden – en inriktning som dock även resulterar i en hel del försäkringslösningar för privatkunder. *Per Sörman* berättar:

– FÖRETAGSKUNDERNA BLIR OFTA även privatkunder, det gäller både ägare och anställda – och våra kunder är allt från enmansföretag till börsnoterade bolag med flera hundra anställda.

– Hur upplever ni som rådgivare situationen med extremt låga räntor och en högt värderad börs? Vågar ni rekommendera kunderna att investera i aktiefonder?

– Det kan vara lite frustrerande. Egentligen vill man helst hitta en mix av aktiefonder och fonder med räntebärande papper, vilket är svårt i dagsläget. Aktivt förvaltade blandfonder, som till exempel Lannebo Mixfond och Lannebo Pension där förvaltarna anpassar allokeringen mellan tillgångsslagen till utvecklingen på marknaden, känns som ett tryggt komplement. Men för den som sparar på lite längre sikt tvekar vi inte att rekommendera rena aktiefonder, berättar Pers rådgivarkollega Ewis Ekström.

– Hur agerar de som sparar i privata pensionsförsäkringar, där avdragsrätten nu försvinner?

– Tyvärr finns det fortfarande de som inte har gjort några förändringar ännu och därför riskerar att drabbas av dubbel beskattning på sitt pensionssparande – trots att alla aktörer på marknaden har informerat om detta vid flera tillfällen. Vi har fångat upp många av våra kunder genom personliga brev men några få återstår ännu att övertyga, fortsätter Ewis.

– Vad tycker ni att de bör välja istället?

– Ligger man över brytpunkten för statlig skatt tycker jag att den första åtgärden bör vara att diskutera möjligheterna till lönevaxling med sin arbetsgivare, det vill säga att avstå från lön och låta företaget sätta av pengar i en

»DEN ALLMÄNNA PENSIONEN I FRAMTIDEN BLIR LÅG, MEN VI HAR EN KÄNSLA AV ATT DET ÄR ALLTFÖR FÅ SOM GÖR TILLRÄCKLIGT ÅT SAKEN«

– Behovet av finansiell rådgivning minskar inte – snarare tvärtom, menar Ewis Ekström och Per Sörman, rådgivare på Sörman & Partners.

försäkring. Reglerna utformade så att beloppet som sätts av kan vara lite högre än löneavdraget utan att det kostar mer för företaget, och när pengarna tas ut efter pensioneringen är marginalskatten med stor sannolikhet lägre än vid uttag som lön idag. Den här typen av lösningar arbetar vi aktivt med gentemot alla våra kundföretag, menar Per och Ewis fyller på:

– Har man varit van att sätta av pengar till en pensionsförsäkring ska man självklart fortsätta spara, till exempel via en kapitalförsäkring eller genom regelbundna avsättningar till ett Investeringsparkonto. Båda sparformerna har villkor som är betydligt förmånligare än ett direktsparende i aktier eller fonder.

behövas!

- Skulle de svenska spararna kunna agera smartare?

- Absolut! Många är lite för försiktiga och väljer ofta huvudsakligen räntebärande placeringar, av rädsla för att aktiemarknaden ska rasa. Sedan glömmer de bort vad de har valt och får då en väldigt låg avkastning alldeles i onödan. Ränteplaceringar är ett bra alternativ för pengar man räknar med att behöva inom kort, men skillnaden i risk mellan en aktiefond och en räntefond minskar avsevärt med en längre sparhorisont. De flesta sparar ju dessutom främst till pensionen, som kanske ligger flera decennier framåt i tiden. På så lång sikt ger redan ett par procents skillnad i genomsnittlig årlig avkastning stora effekter, menar Per Sörman.

- Behöver vi spara mer?

- De flesta är nog numera medvetna om att den allmänna pensionen i framtiden blir låg, särskilt i jämförelse med tidigare pensionärs-kullar. Men jag har en känsla av att det är alltför få som gör tillräckligt åt saken. De kan få en obehaglig överraskning när det blir dags att lämna arbetslivet. De som verkligen borde tänka över de här frågorna och ta hjälp av en erfaren rådgivare är låginkomsttagare och egenföretagare - de senare kan oftast spara mer i sina bolag än de gör idag, säger Ewis Ekström.

- Det ser ut att bli någon form av förbud mot provisioner till rådgivare och förmedlare. Vad får det för konsekvenser för era möjligheter att nå ut till kunderna?

- Det är synd att man straffar en hel bransch när det egentligen är ett litet antal oseriösa aktörer som är problemet, men vi får göra det bästa av situationen. För oss blir det en anpassning till ett nytt arbetssätt, där vi måste ta betalt av kunderna för den tid vi lägger ned på rådgivning istället för att få ersättning från fondbolagen. Företagskunderna inser värdet av en kvalificerad rådgivning, så de kommer säkert att stanna kvar. Bland dem med svagast ekonomi, som egentligen behöver rådgivningen mest av alla för att få en ekonomiskt trygg ålderdom, kanske det finns några som inte längre anser sig ha råd. Så behovet av finansiell rådgivning minskar inte, snarare tvärtom - svenska folket kommer att behöva vår bransch även i framtiden! säger Per Sörman till sist. ■

Stämningen var på topp när förvaltarna på Lannebo Fonder mottog stjärnutmärkelserna från Dagens industri och Morningstar.

TRISS I STJÄRNOR

Strax innan pressläggning får vi nyheten:

Dagens industri och Morningstar har utsett **Claes Murander till ÅRETS STJÄRNFÖRVALTARE 2015** i kategorin Ny teknik-fonder, samt **Charlotta Faxén och Peter Lagerlöf till ÅRETS STJÄRNFÖRVALTARE 2015** i kategorin Blandfonder. Lannebo Fonder utses dessutom till **ÅRETS STJÄRNFÖRVALTARBOLAG 2015!**

DESSUTOM HAMNADE Lars Bergkvist och Martin Wallin (Lannebo Sverige Plus) och Johan Ståhl (Lannebo Småbolag) på bronsplats i sina respektive kategorier.

- Dessa hedersamma utmärkelser av Dagens industri och Morningstar är mycket glädjande och samtidigt en bekräftelse på att våra förvaltningsresultat under 2015 stod sig mycket bra mot konkurrenterna, kommenterar en nöjd och stolt Daniel Sundqvist, marknadschef på Lannebo Fonder.

- Det känns väldigt bra att vinna, men framförallt ser jag det som ett

starkt bevis för att äkta aktiv förvaltning verkligen lönar sig på sikt. Utmärkelserna baseras inte bara på det gångna årets prestationer utan tar även hänsyn till historiken, kommenterar Göran Espelund, Lannebo Fonders VD. ■

FAKTA LANNEBO VISION: En aktivt förvaldat aktiefond som placerar i globala tillväxtföretag, främst i USA.

FAKTA LANNEBO MIXFOND: En aktivt förvaldat blandfond som investerar i aktier och räntebärande värdepapper, främst i Sverige.

Bedömningskriterierna för utmärkelserna hittar du på www.morningstar.se.

MER FONDFAKTA OCH RISKINFORMATION PÅ SID 18 OCH PÅ LANNEBOFONDER.SE

Frågor & svar

Marit Boström, chef för Lannebo Fonders kundtjänst, svarar på några av de vanligaste frågorna vi fått den senaste tiden.

1 Jag ser att Lannebo Vision har gått väldigt bra i år, men vet inte så mycket om den?

- Lannebo Vision är en aktivt förvaltd aktiefond som investerar i tillväxtbranscher globalt, men med tonvikt på USA. Exempel på branscher är teknologi, telekom, hälsa, internet och media, sektorer som har utvecklats bra under en längre tid. Fonden ger en global exponering, eftersom de flesta av bolagen har verksamhet över hela världen. Läs gärna mer på lannebofonder.se.

2 Jag tycker det har blivit mycket enklare nu när jag kan köpa och sälja fondandelar direkt på er hemsida med hjälp av e-legitimation, Bank-ID och mobilt Bank-ID. Kan jag göra så även med mitt företags fondkonto?

- Av tekniska skäl fungerar elektroniskt undertecknande än så länge bara för fysiska personer, men vi jobbar på en lösning även för våra företagskunder.

3 Nu får jag inte längre göra avdrag i deklARATIONEN för min privata pensionsförsäkring och mitt IPS. Vad kan jag göra istället?

- För att undvika dubbelbeskattning rekommenderar vi att du antingen börjar spara regelbundet på ett vanligt direktsparande, alternativt på ett ISK-konto eller i en kapitalförsäkring. Båda dessa sparformer är skattemässigt gynnade och du kan spara hos flera olika aktörer för att få tillgång till nästan hela marknadens utbud av fonder.

4 Kan jag öppna ett ISK-konto hos er på Lannebo Fonder?

- Tyvärr går det inte ännu, men hela branschen driver på i frågan så att du ska kunna spara på ett ISK-konto även hos oss och andra fondbolag utan att behöva gå via en bank eller ett fondtorg. Vi upplever att vi får gehör för argumenten, så ha tålamod!

5 Ibland glömmar jag att beakta era månadsrapporter. Går det att prenumerera på dem?

- Javisst, det går bra! Klicka på *Utskick* på vår hemsida och registrera din e-postadress, eller hör av dig till oss på kundtjänst. Då ser vi till att du får en länk via e-post så snart rapporterna är utlagda på hemsidan - oftast en eller två dagar efter den sista bankdagen i respektive månad.

MÅNADSSPARANDE:

LÅNGSIKTIGHET

Många ser aktieplaceringar som riskfyllda – och visst kan det vara så, inte minst med ett kortsiktigt perspektiv. Men sparar gör vi ju oftast på lång sikt – tio, tjugo år eller mer – och ju längre placeringshorisont, desto mer sjunker risken.

Lägre risk med tiden

I en studie som Fondbolagens förening publicerade 2013* mätte man avkastning, risk och andel perioder med positiv värdeutveckling hundra år bakåt i tiden på 1,5, 10 och 20 års sikt.

Den genomsnittliga årsavkastningen pendlade mellan 11 och 12,5 procent – en betydande skillnad jämfört med att ha pengar på ett bankkonto. En intressant observation är att risken mätt som standardavvikelse sjönk från drygt 23 procent på ett års sikt till knappt 5 procent mätt över 20 år.

- Tiden jämnar ut effekterna av svängningarna på börserna. Med ett tioårigt sparande är till exempel risknivån i en ren aktiefond lägre än risken i en investering över ett år i en blandfond. Det talar för att man som sparare inte ska vara rädd för att ha en övervägande andel aktier i sin investeringsportfölj när man sparar till exempelvis pensionen, säger Daniel Sundqvist, marknadschef på Lannebo Fonder.

Tajming - en svår fråga

När vi talar om tid kommer vi också osökt in på tajming – när är den rätta tidpunkten att investera, och när är det dags att sälja? Det går aldrig att svara på och det blir lätt fel, menar Daniel:

- Vi väntar alla gärna lite för länge med att göra en investering. Vi kommer ofta inte till beslut förrän kurserna redan under en lång tid gått väldigt starkt – och det fungerar likadant i

en nedgångsfas. Människans motvilja mot att göra en förlust är mycket starkare än lusten att göra en vinst, så det blir lätt att vi köper och säljer vid fel tillfällen. Det är därför som månatligt sparande är en så bra idé!

Daniel Sundqvist, marknadschef på Lannebo Fonder.

Månadssparande sprider riskerna

Genom att sätta av en mindre summa varje månad sprids riskerna, eftersom aktierna eller fondandelarna då hela tiden köps oavsett marknadsklimat eller spararens sinnestämning för stunden. De andelar som köps när kurserna är på väg nedåt ger sedan en form av hävstångseffekt när kurserna åter börjar stiga. Återhämtningen går därmed snabbare än om en enda insättning behållits över hela perioden.

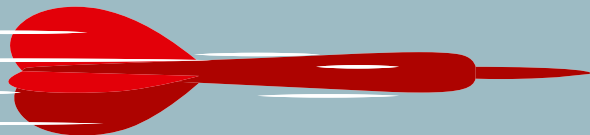
- Vi brukar säga att "börsrea" är den enda rea svensken

inte går på – få vågar köpa när kurserna fallit rejält, trots att det då med stor sannolikhet finns möjlighet att göra riktigt bra affärer. Men med månadssparande får man automatiskt ta del av möjligheterna som skapas vid nedgångar på börserna. Tiden fungerar inte heller bara som riskutjämnare. Det blir dessutom med tiden stora summor även av ganska måttliga månadsinsättningar.

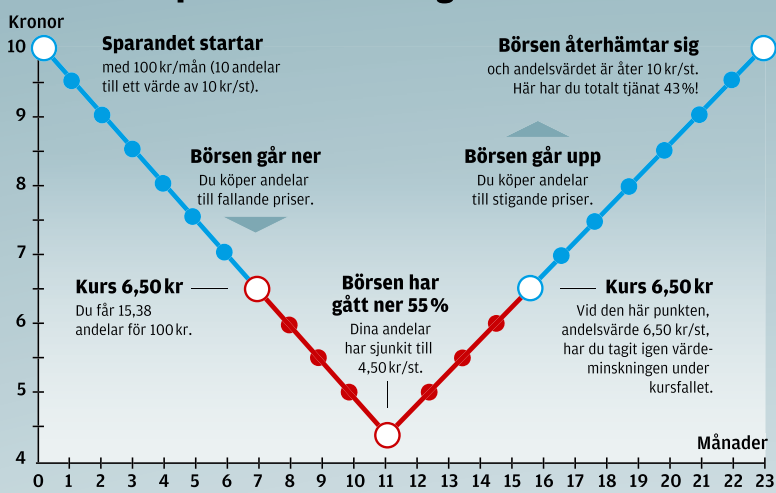
Att till exempel sätta av 2 000 kronor i månaden under trettio år ger ett sparkapital på över 3 miljoner kronor vid en genomsnittlig årsavkastning på 8 procent, avslutar Daniel Sundqvist. ■

*"Sparande i turbulenta tider - fondmarknaden och fondsparandet 1998-2012", Fondbolagens förening 2013-04-25

SÄNKER RISKERNA

Månadssparande lönar sig!

»TIDEN JÄMNAR UT EFFEKTERNA AV SVÄNGNINGARNA PÅ BÖRSEN«

Hur agerar du som sparare?

Källa: Westcore Funds/Denver Investment Advisors LLC, 1998
© FIL Investment Management (Australia) Limited 2009.

Utveckling av månadssparande 2000 kr/mån över tid

OBS! Diagrammen på denna sida visar illustrativa räkneexempel.

»ATT VARA **LÅNGSIKTIG**
INNEBÄR ATT INTE
FALLA FÖR KORTSIKTIGA
TRENDER ELLER LETA
EFTER SNABBA KLIPP«

Den aktiva förvaltningens grundpelare:

Långsiktighet, riskmedvetenhet och självständighet

Lannebo Fonders aktiva förvaltning bygger på tre ledord som styr verksamheten i alla dess delar: *långsiktighet, riskmedvetenhet och självständighet*. Men vad innebär de i praktiken? Göran Espelund förklarar!

Inga snabba klipp

– Att vara långsiktig innebär att inte falla för kortsiktiga trender eller leta efter snabba klipp. Vi ser inte börserna som ett hasardspel utan ägnar all vår kraft åt att hitta bolag som har hållbara möjligheter att växa och skapa resultat. Vägen dit handlar om

att fokusera på fundamental bolagsanalys och värdering. På det sättet kan vi skapa den bästa möjliga riskjusterade avkastningen för våra kunder över tid, berättar Göran Espelund.

Långsiktigheten tar sig också uttryck i att Lannebo Fonder engagerar sig djupt i de bolag man investerar i, bland annat genom att driva på i hållbarhetsfrågor och medverka i valberedningar.

Ansvarsfull grundsyn

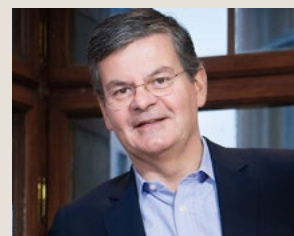
– Riskmedvetenheten bottenar i en oerhörd respekt för att det är kundernas pengar vi hanterar. Det är en självklarhet för oss att ha en ansvarsfull syn på förval-

tarrollen. Det leder bland annat till att vi bara investerar i bolag med hållbara affärsmodeller som vi förstår – och alltid baserat på en noggrann riskanalys, fortsätter Göran.

Erfarenhet ger mervärden

Inte minst viktig är självständigheten, som kännetecknar en äkta aktiv förvaltning:

– Den som vill följa index i alla lägen kan låta en dator sköta placeringarna, men vi är övertygade om att vi med vår långa erfarenhet faktiskt kan tillföra mervärden genom att våga avvika och fatta självständiga beslut. Tittar vi bakåt ser vi

Göran Espelund, VD för Lannebo Fonder.

också att så är fallet. En indexstyrd förvaltning kan leda till att förvaltaren tvingas göra investeringar som går tvärt emot både det sunda förnuftet och den egna övertygelsen. Så vill vi inte ha det, och jag är övertygad om att våra kunder håller med oss, säger Göran Espelund till sist. ■

HÄR HITTAR DU LANNEBO FONDER

DET LÄTTASTE SÄTTET att nå oss är att ringa vår kundtjänst, tel 08-5622 5222, eller via hemsidan, lannebofonder.se. Där får du de instruktioner och blanketter som behövs för att köpa, byta och sälja fonder. Är du ny kund måste du först fylla i och underteckna en kundansökan (med e-legitimation eller nedladdad blankett från hemsidan). Tillsammans med blanketten behöver vi också en bevittnad kopia av en giltig ID-handling – läs mer under "Så handlar du våra fonder".

Obs! Först när du blivit registrerad som kund kan du göra en inbetalning till respektive fonds bankgiro-nummer, som du hittar på vår hemsida. När du betalar anger du personnummer, organisationsnummer eller fondkontonummer på avin, så hamnar dina pengar rätt. Minsta insättningsbelopp är 100 kr, utom för specialfonden Lannebo Utdelningsfond.

Vi rekommenderar alltid att du tar del av faktablad och informationsbroschyrer innan du investerar i våra fonder. Dessa hittar du på vår hemsida. De kan givetvis även rekvideras per telefon eller e-post, info@lannebofonder.se.

Vill du diskutera olika fonderalternativ med en personlig rådgivare på hemmaplan innan du fattar beslut om en investering kan du vända dig till *flertalet banker, försäkringsbolag och fristående fond/försäkringsförmedlare*.

SEX AV VÅRA FONDER finns också representerade inom ramen för premiepensionssystemet. Där kan du byta fonder utan skattekonsekvenser. Kontakta Pensionsmyndigheten för byte.

Du kan dessutom spara i många av våra fonder (även på Investeringsparkonto eller i en kapitalförsäkring) på *olika fondtorg* – se tabellen här nedan. Notera att du även kan få tillgång till de flesta av våra fonder genom att tala med din rådgivare.

	Riskklass	Avanza	Danica	Danske Bank	Folksam	ICA-Banken	Lannebo Fonder	Länsförsäkringar	Nordnet	SEB Trygg Liv	Skandia Link	SPP	Swedbank	Carnegie depå*	Erik Penser depå*	Garantum depå*	Skandia depå*	PPM
Likviditetsfond	1	■		■			■		■	■								■
Corporate Bond	2	■					■		■						■			■
High Yield Allocation	3	■					■		■						■			■
Mixfond	5	■	■		■		■	■	■			■	■	■	■	■	■	■
Vision	5	■				■	■		■									■
Pension	5						■	■										■
Småbolag	6	■	■		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sverige	6	■	■	■			■	■	■	■			■	■	■	■	■	■
Sverige Plus	6	■		■	■		■						■	■	■	■	■	■
Sverige Flexibel	6																	■
Utdelningsfond	6										■							■

*Courtagefria fonder.

Månadsspara till barn och barnbarn med Lannebo Plus

Lannebo Plus är en form av månadssparande som vi har tagit fram för dig som vill spara åt till exempel dina barn eller barnbarn. Genom att fylla i Plusstillfällen på autogiroblanketten kan du få automatiska extradragningar vid till exempel jul, födelsedagar eller andra valfria tidpunkter. Blanketten hittar du på vår hemsida under fliken *Broschyrer & Blanketter* – klicka på Månadssparande. Den kan också beställas från vår kundtjänst på tel 08-5622 5222.

Så här får du vår årsrapport!

Vår årsrapport finns att ladda ned från vår hemsida. Vill du utan kostnad få den hemsänd i tryckt form går du in på lannebofonder.se/rapporter och registrerar dig. Du kan också slå en signal till vår kundtjänst på 08-5622 5222 eller mejla till info@lannebofonder.se.

Fondbyten och försäljning direkt på hemsidan

Numera kan du sälja eller byta fondandelar på ett lite enklare sätt direkt via vår hemsida, lannebofonder.se. Där kan du fylla i blanketten direkt på skärmen och signera med Bank-ID, Mobilt Bank-ID eller Telias E-legitimation.

Premiepensionskoder

FOND	KOD
LANNEBO LIKVIDITETFOND	478 313
LANNEBO MIXFOND	878 520
LANNEBO SMÅBOLAG	842 690
LANNEBO SVERIGE	806 869
LANNEBO SVERIGE PLUS	490 292
LANNEBO VISION	771 030

Vill du byta fonder, kontakta Pensionsmyndigheten – telefon till kundservice 0771-776 776, hemsida www.pensionsmyndigheten.se.

VÅRA FONDER - FONDUTVECKLING I SAMMANDRAG

Här kan du se hur våra fonder har utvecklats jämfört med respektive jämförelseindex under olika tidsperioder. Mer detaljerade beskrivningar av respektive fonder placeringssinriktning hittar du på lannebofonder.se på sidan "Våra fonder". Du kan också beställa informationsmaterial från vår kundtjänst på tel 08-5622 5222.

LANNEBO MIXFOND: Aktivt förvaldat blandfond som investerar i aktier och räntebärande värdepapper, främst i Sverige. Fonden kan investera upp till 100 procent i aktier men kan även gå ur aktiemarknaden helt. Fonden får placera mer än 35 procent av fondmedlen i obligationer och andra skuldförbindelser som givits ut eller garanterats av en stat eller kommun i Norden. **Risiklass 5.**

LANNEBO SMÅBOLAG: Aktivt förvaldat aktiefond som investerar i små och medelstora bolag i Norden med tonvikt på Sverige. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som uppgår till högst 1 procent av den svenska aktiemarknadens totala börsvärde vid investeringstillfället. **Risiklass 6.**

LANNEBO SMÅBOLAG SELECT [SPECIALFOND]: Aktivt förvaldat aktiefond som investerar i små och medelstora bolag i Norden med tonvikt på Sverige. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som uppgår till högst 1 procent av den svenska aktiemarknadens totala börsvärde vid investeringstillfället. Fonden är en specialfond vilket bland annat innebär att fonden får koncentrera innehaven till ett mindre antal bolag än vad som gäller för en vanlig aktiefond. **Risiklass 6.**

LANNEBO SVERIGE: Aktivt förvaldat aktiefond som investerar på den svenska aktiemarknaden. **Risiklass 6.**

LANNEBO SVERIGE PLUS: Aktivt förvaldat aktiefond som huvudsakligen investerar på den svenska aktiemarknaden. Fonden får investera upp till 10 procent i aktiemarknader utanför Sverige samt har möjligheten att blanka aktier som förvaltaren tror kommer ha en negativ kursutveckling. **Risiklass 6.**

LANNEBO SVERIGE FLEXIBEL [SPECIALFOND]: Aktivt förvaldat aktiefond som huvudsakligen investerar på den svenska aktiemarknaden men också i övriga Norden. Fonden är en specialfond vilket bland annat innebär en möjlighet att koncentrera innehaven till ett mindre antal bolag än vad en traditionell aktiefond får och en möjlighet att placera upp till 25 procent i räntebärande värdepapper. **Risiklass 6.**

LANNEBO UTDELNINGSFOND [SPECIALFOND]: Aktivt förvaldat aktiefond som huvudsakligen investerar på den svenska aktiemarknaden. Fonden lämnar en årlig utdelning samt utesluter branscherna tobak, alkohol, vapen, spel och pornografi. Fonden kan vara upp till 10 procent investerad i aktiemarknader utanför Sverige. Lannebo Utdelningsfond är en specialfond vilket bland annat innebär att fonden får koncentrera innehaven till ett mindre antal bolag än vad som gäller för en traditionell aktiefond. **Risiklass 6.**

LANNEBO VISION: Aktivt förvaldat aktiefond som investerar i tillväxtbranscher globalt men med tonvikt på USA. Aktuella branscher för fonden att investera i är bland andra teknologi, telekom, hälsa, internet och media. **Risiklass 5.**

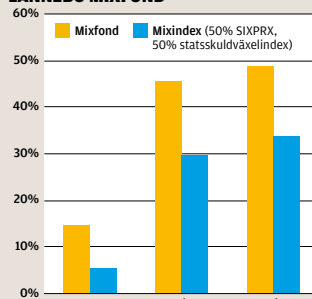
LANNEBO LIKVIDITETFOND: Aktivt förvaldat kort räntefond som investerar i svenska räntebärande värdepapper med en genomsnittlig löptid på 0-2 år. Fonden får placera mer än 35 procent av fondmedlen i obligationer och andra skuldförbindelser som givits ut eller garanterats av en stat eller kommun i Sverige. **Risiklass 1.**

LANNEBO CORPORATE BOND: Aktivt förvaldat räntefond som huvudsakligen investerar i nordiska företagsobligationer. Den genomsnittliga löptiden för innehaven är i normalfallet 3-5 år. Fonden får placera mer än 35 procent av fondmedlen i obligationer och andra skuldförbindelser som givits ut eller garanterats av en stat eller kommun i Norden. **Risiklass 2.**

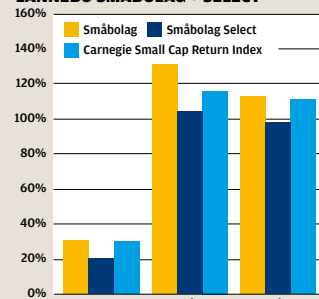
LANNEBO HIGH YIELD ALLOCATION: Aktivt förvaldat räntefond som huvudsakligen investerar i högavkastande företagsobligationer främst i Norden. Den genomsnittliga löptiden för innehaven är i normalfallet 3-5 år. Fonden får placera mer än 35 procent av fondmedlen i obligationer och andra skuldförbindelser som givits ut eller garanterats av en stat eller kommun i Norden. **Risiklass 3.**

LANNEBO PENSION [SPECIALFOND]: Aktivt förvaldat fondandelsfond (specialfond) som placerar i aktie-, ränte- och fastighetsfonder. Fonden har möjlighet att investera upp till 100 procent i något av tillgångsslagen. **Risiklass 5.**

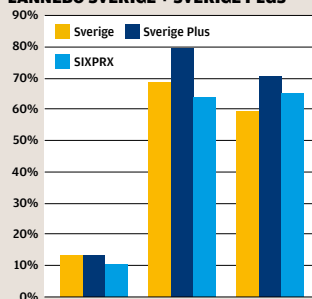
LANNEBO MIXFOND

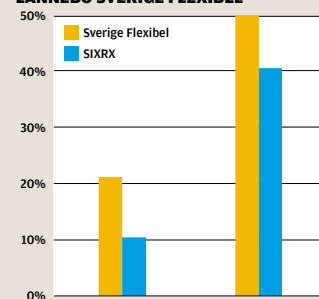
LANNEBO SMÅBOLAG + SELECT

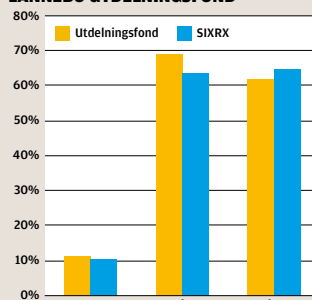
LANNEBO SVERIGE + SVERIGE PLUS

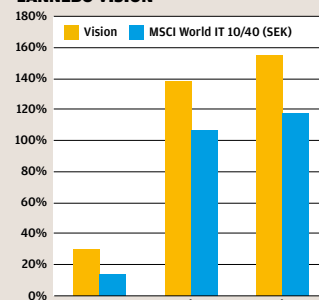
LANNEBO SVERIGE FLEXIBEL

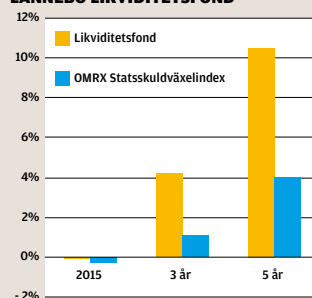
LANNEBO UTDELNINGSFOND

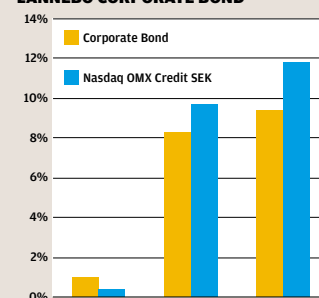
LANNEBO VISION

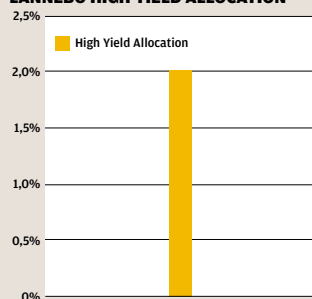
LANNEBO LIKVIDITETFOND

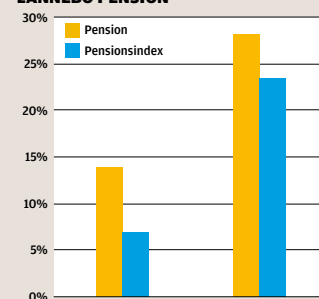
LANNEBO CORPORATE BOND

LANNEBO HIGH YIELD ALLOCATION

LANNEBO PENSION

RISKINFORMATION

Observera! Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Aktiefonders värde kan variera kraftigt på grund av deras sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av. Fondsparande ska främst ses på lång sikt. Vi rekommenderar att du alltid tar del av respektive fonder informationsbroschyr och faktablad som finns på vår hemsida, lannebofonder.se, eller kan rekvideras från vår kundtjänst på tel 08-5622 5222.

B

Ditt fondsparande hos oss börjar här!

Det är enkelt att börja spara hos **LANNEBO FONDER**.
Du kan göra en insättning på två olika sätt
– välj det som passar dig bäst.

Om du är ny kund – gör en anmälan

Som ny kund börjar du med att underteckna och skicka in en kundanmälan – läs mer under "Så handlar du våra fonder" på www.lannebofonder.se.

1. Köp via bankgiro

Gör en direktinsättning på respektive fonds bankgironummer via telefon- eller internetbank, eller på ditt bankkontor.

2. Engångsinsättning och månatligt sparande via autogiro

Välj om du vill göra en engångsinsättning eller månadsspara. Ange sedan önskat belopp (minst 100 kr) och vilken fond du vill spara i. Blanketter hittar du på hemsidan.

Har du frågor är du välkommen att ringa vår kundtjänst på telefon **08-5622 5222** eller mejla till info@lannebofonder.se.

*Annica
Johansson*
KUNDTJÄNST

PERSONUPPGIFTLAGEN (PUL): I SAMBAND MED ATT DU BLIR KUND HOS LANNEBO FONDER GODKÄNNER DU ATT VI ANVÄNDER DINA UPPGIFTER I VÅR VERKSAMHET FÖR ATT FULLFÖLJA VÅRA ÅTAGANDEN GENTEMOT DIG SAMT VÅRA SKYLDIGHETER ENLIGT LAG OCH FÖRFATTNING. ENLIGT PERSONUPPGIFTLAGEN (PUL) HAR DU RÄTT ATT FÅ DEN INFORMATION SOM HAR REGISTRERATS OM DIG. ÄR DEN FELAKTIG, OFULLSTÄNDIG ELLER IRRELEVANT KAN DU BEGÄRA ATT INFORMATIONEN SKA RÄTTAS ELLER TAS BORT. LANNEBO FONDER AB ÄR PERSONUPPGIFTSANSVARIG.

RISKINFORMATION: DE PENGAR DU INVESTERAR I FONDER KAN BÅDE ÖKA OCH MINSKA I VÄRDE. HISTORISK AVKASTNING ÄR INTE NÅGON GARANTI FÖR FRAMTIDA AVKASTNING. FONDSPARANDET SKA FRÄMST SES PÅ LÄNGRE SIKT OCH GER DÅ MÖJLIGHET TILL BÄTTRE AVKASTNING ÄN TRADITIONELLT RÄNTESPARANDE. VI REKOMMENDERAR DIG ATT TA DEL AV FONDERNAS INFORMATIONSBROSCHYRER OCH FAKTABLAD SOM FINNS PÅ WWW.LANNEBOFONDER.SE - DESSA KAN ÄVEN REKVIRERAS FRÅN VÅR KUNDTJÄNST VIA TELEFON 08-5622 5222.

LANNEBO FONDER

BESÖKSADRESS: Kungsgatan 5 | POSTADRESS: Box 7854, 103 99 Stockholm
TEL VX: 08-5622 5200 | FAX: 08-5622 5252 | E-POST: info@lannebofonder.se

WWW.LANNEBOFONDER.SE